

Πολλές έρευνες καταδεικνύουν ότι η εκμάθηση του γραπτού και προφορικού λόγου είναι ένα συνεχές αναπτυξιακό φαινόμενο.

Προϋπόθεση γι' αυτό είναι τα παιδιά να μεγαλώνουν σε ένα περιβάλλον όπου ο έντυπος λόγος κυριαρχεί και το οικογενειακό περιβάλλον ενθαρρύνει και υποστηρίζει τις προσπάθειές τους.

Η φωνολογική επίγνωση είναι η ικανότητα του παιδιού να συνειδητοποιεί ότι ο προφορικός λόγος αποτελείται από προτάσεις οι οποίες με τη σειρά τους αποτελούνται από λέξεις, οι λέξεις από συλλαβές και οι συλλαβές από φωνήματα

Η αναγνωστική δεξιότητα υπήρξε διαχρονικά στενά συνδεδεμένη με τη σχολική επιτυχία ή αποτυχία ενός παιδιού γι' αυτό και η κατάκτησή της ως παράγοντας που θα επηρεάσει όχι μόνο τη μαθησιακή αλλά και την ευρύτερη ψυχοκοινωνική εξέλιξη του παιδιού, αποτέλεσε αντικείμενο μελέτης και βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των σύγχρονων ερευνητών.

Η διαδικασία της μάθησης της ανάγνωσης αλλά και της γραφής ξεκινά πολύ πιο πριν τη φοίτηση του παιδιού στο νηπιαγωγείο. Τα παιδιά από μόνα τους ανακαλύπτουν το γραπτό λόγο, εξοικειώνονται μαζί του, αποκτούν τις στάσεις και τις δεξιότητες εκείνες που σχετίζονται με την αποκωδικοποίηση των λέξεων και την εξαγωγή μηνύματος από αυτές. Προϋπόθεση βέβαια γι' αυτό είναι να ζουν σε ένα περιβάλλον όπου ο έντυπος λόγος κυριαρχεί και το οικογενειακό περιβάλλον ενθαρρύνει και υποστηρίζει τις προσπάθειές τους.

Η διαδικασία λοιπόν εκείνη που περιλαμβάνει τις αναγνωστικές εμπειρίες, δεξιότητες και γνώσεις που αποκτά το παιδί προτού ξεκινήσει η συστηματική διδασκαλία της ανάγνωσης περιγράφεται από τους ερευνητές ως «αναδυόμενος εγγραμματισμός» ή «αναδυόμενος αλφαριθμητισμός».

Πολλές έρευνες με αντικείμενο μελέτης τον «αναδυόμενο εγγραμματισμό» καταδεικνύουν ότι η εκμάθηση του γραπτού λόγου είναι ένα συνεχές αναπτυξιακό φαινόμενο. Οι πρώιμες αναγνωστικές εμπειρίες που παρέχονται στο παιδί από την οικογένειά του αποδεικνύονται ότι έχουν ένα σημαντικό ρόλο στη μετέπειτα εκμάθηση της πρώτης ανάγνωσης.

Οι δεξιότητες εκείνες που είναι πολύ σημαντικές στην κατάκτηση της αναγνωστικής δεξιότητας θεωρούνται, η ανάπτυξη λεξιλογίου, η ακουστική κατανόηση, η ικανότητα να αντιλαμβάνονται ότι ένα κείμενο περιέχει κάποιο μήνυμα το οποίο μας δίνει πληροφορίες ή μας διασκεδάζει, η αφηγηματική ικανότητα και κυρίως η φωνολογική επίγνωση.

Η φωνολογική επίγνωση δεν είναι τίποτα άλλο από την ικανότητα του παιδιού να συνειδητοποιεί ότι ο προφορικός λόγος αποτελείται από προτάσεις οι οποίες με τη σειρά τους αποτελούνται από λέξεις, οι λέξεις από συλλαβές και οι συλλαβές από φωνήματα (ήχους στους οποίους μπορούν να αναλυθούν οι λέξεις, π.χ. η λέξη γάλα έχει τέσσερα φωνήματα (/γ/, /α/, /λ/,/α/).

Η πιο σημαντική δεξιότητα

Η ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗ επίγνωση θεωρείται ως η πιο σημαντική δεξιότητα που πρέπει να διαθέτουν τα παιδιά για να μπορέσουν να κατακτήσουν την αναγνωστική δεξιότητα. Ο βαθμός συσχέτισης της φωνολογικής επίγνωσης με την αναγνωστική δεξιότητα έχει διαπιστωθεί σε πολλές ερευνητικές εργασίες. Συγκριτικές μελέτες ανάμεσα σε καλούς και φτωχούς αναγνώστες έδειξαν ότι η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στους δυο, ήταν το επίπεδο της φωνολογικής τους επίγνωσης. Η ελλιπής φωνολογική επίγνωση θεωρείται πλέον ως ένα από τα κύρια κριτήρια πρόβλεψης της μετέπειτα αναγνωστικής αποτυχίας που χαρακτηρίζει τα παιδιά με ειδική μαθησιακή δυσκολία/δυσλεξία.

Έχοντας λοιπόν υπόψη τα πιο πάνω, οι γονείς μπορούν να δημιουργήσουν ένα εγγράμματο περιβάλλον, όπου τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να ασχοληθούν με τον γραπτό λόγο μέσα από ένα πλήθος διαφορετικών δραστηριοτήτων που θα τους βοηθήσει να κατανοήσουν τη λειτουργία του γραπτού λόγου.

Οι δραστηριότητες ανάπτυξης και ενίσχυσης της φωνολογικής επίγνωσης

ΠΟΛΥ σημαντικές αποδεικνύονται οι δραστηριότητες που βοηθούν το παιδί να αναπτύξει και να ενισχύσει τη φωνολογική του επίγνωση, ώστε να μπορέσει αργότερα να κατακτήσει με ευκολία την αναγνωστική δεξιότητα. Απλές δραστηριότητες που προσφέρουν ευχάριστες πρώιμες αναγνωστικές εμπειρίες χρήσιμες για την ανάπτυξη της αναγνωστικής δεξιότητας μπορεί να είναι οι ακόλουθες:

- Ενθαρρύνουμε τη συχνή επαφή των παιδιών με διάφορα δείγματα γραπτού λόγου όπως παραμύθια, περιοδικά, εφημερίδες, βιβλία.
- Προτρέπουμε τα παιδιά να εξερευνούν και να ξεφυλλίζουν βιβλία, παραμύθια ή και περιοδικά.
- Ενθαρρύνουμε τα παιδιά να αναγνωρίζουν και να ονομάζουν ζώα, αντικείμενα, πρόσωπα που θα συναντήσουν σε ένα βιβλίο/παραμύθι.
- Διαβάζουμε στα παιδιά ιστορίες δείχνοντας με το δάκτυλό μας την κάθε λέξη που προφέρουμε.
- Συζητούμε με τα παιδιά για τις εικόνες, τους ήρωες και το περιεχόμενο της ιστορίας.
- Ζητούμε από τα παιδιά να περιγράψουν τις εικόνες του βιβλίου/παραμυθιού,
- Δίνουμε όνομα στα ζώα μιας ιστορίας ή μιας εικόνας χρησιμοποιώντας λέξεις που ομοιοκαταληκτούν και προτρέπουμε τα παιδιά να φτιάξουν δικές τους. Για παράδειγμα η Νίτσα η χελωνίτσα, ο Σταυράκης ο σαυράκης, η Τούλα η κοτούλα κτλ.
- Χτυπάμε παλαμάκια, δάκτυλα, κτλ. για να συλλαβίσουμε το όνομα ενός ήρωα από το παραμύθι (πα/πα/γα/λος).
- Μιλάμε όπως ένα ρομπότ και καλούμε τα παιδιά να μαντέψουν το όνομα του ήρωα της ιστορίας (Ο/Λ/ ι/β/ ε/ρ). Μετά καλούμε το παιδί να κάνει το ίδιο.
- Προτρέπουμε τα παιδιά να υποδυθούν τους εξωγήινους και να μιλούν συλλαβιστά για την ιστορία που άκουσαν.
- Αλλάζουμε τα ονόματα των ηρώων/ζώων μιας ιστορίας και τα κάνουμε αστεία. Για παράδειγμα Τίκι το ποντίκι

1. με αφαίρεση της τελικής συλλαβής (κι) γίνεται «τι» το ποντίκι.
2. με πρόθεση νέας συλλαβής στην αρχή (τα) γίνεται «Τατίκι» το ποντίκι
3. με πρόσθεση νέας συλλαβής στο τέλος (κι) γίνεται «Τικικι »το ποντίκι.
4. Αντικαθιστώντας την αρχική συλλαβή με μια άλλη (αντί «τι» γίνεται «τα») γίνεται «Τάκι» το ποντίκι

Οι γονείς μπορούν να ευαισθητοποιήσουν τα παιδιά τους φωνολογικά μέσα από τραγούδια, ποιήματα, παραδοσιακά λαχνίσματα, παιδικά παραμύθια που περιλαμβάνουν ευχάριστες

Η ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Συντάχθηκε απο τον/την administrator
Παρασκευή, 25 Νοέμβριος 2011 17:40 -

ομοιοκαταληξίες και παρηγήσεις και διατίθενται ευρέως στο εμπόριο ή ακόμα και με διάφορα γλωσσικά παιχνίδια που μπορεί να σκεφτούν οι ίδιοι. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά αντιλαμβάνονται σιγά- σιγά και αβίαστα τη φωνολογική δομή της γλώσσας και ταυτόχρονα μπορούν να τη χειριστούν κατακτώντας τις απαραίτητες δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν να κατακτήσουν την αναγνωστική δεξιότητα.

sigmalive, kxghellas.gr